

СТАНОВИЩЕ

по дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ в област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.3. Животновъдство, научна специалност „Овцевъдство и козевъдство“.

Автор на дисертационния труд: ас. Недка Димова Димова, докторант в самостоятелна форма на обучение по докторска програма „Овцевъдство и козевъдство“ при Земеделски институт – Стара Загора.

Тема на дисертационния труд: „Възможности за подобряване продуктивността на овце от различни направления“.

Член на Научно жури, определен за изготвяне на становище: проф. д-р Петя Колева Славова, Земеделски институт – Стара Загора, област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.3. Животновъдство, научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“, определен за член на Научното жури със Заповед № РД 04-4 от 16.01.2019г. на Председателя на ССА.

1. Оценка на получените резултати по дисертационния труд.

Актуалност на темата: Темата на дисертацията е актуална и дисертабилна. Устойчивостта на стопанските производствени системи в овцевъдството, независимо от породното направление, е свързана с производството на голяма по обем и качествена продукция, отговарящи на европейските стандарти и осигуряваща им висока икономическа ефективност. В тази връзка, от съществена важност е изясняването на факторите, влияещи върху нея. Провеждането на проучвания за прилагането на иновативни методи и подходи са важна предпоставка за ефективен мениджмънт и изграждане на подходяща развъдна стратегия при отглеждането на овце от специализираните породи.

Научна теза: Представената научна теза третира възможността за усъвършенстване и оптимизиране на важните селекционни признаци при овцете – плодовитост, млечност, интензитет на растеж. Чрез прилагането на съвременни методи за интензификация на развъдния процес при използването на нехормонални и хормонални схеми за синхронизация на еструса и суперовулация, извършване на контрол на телесното развитие и подходящото

оптимално хранене с използването на различни фуражи и добавки, биха се създали реални предпоставки за постигане на желания икономически ефект. Доказването на тази теза би имало голямо значение както от научна, така и от приложна гледна точка.

Структура и обем: По структура и обем научният труд отговаря на изискванията за дисертация за ОНС „Доктор“. Тя е написана на 156 стр., включвайки всички необходими раздели - увод, литературен преглед, цел и задачи на изследването, материал и методи, резултати и обсъждане, изводи, препоръки, приноси и литература. Представени са 53 таблици и 32 фигури, в които са обобщени броя на животните, включени в изследванията и резултатите от проведените експерименти.

Има допълнително оформен раздел „Приложение“, в който са отразени данните за състава на комбинирания фураж, дажбите и приетите хранителни вещества.

Използвана научна литература: Авторът илюстрира много добро познаване на научната литература по третираната тема. В дисертационния труд са включени проучвания на 220 автора, от които 75 на кирилица и 145 на латиница. Те са описани в литературния преглед и при обсъждане на собствените резултати, което позволява да се направи коректно и подходящо анализиране на информацията по съответната тематиката.

Цел и задачи: Целта е формулирана точно, ясно и съответства на темата. Поставените задачи са 9 на брой и обхващат изцяло необходимите аспекти на научното изследване.

Методична постановка: Разделът включва необходимата информация за обекта на изследване, проучените селекционни признаци при овце от различни продуктивни направления, използваните методи за интензификация на развъдния процес – нехормонални и хормонални, схемите за подхранване с различни фуражи и добавки за повишаване на плодовитостта и млечността, както и контрол на телесното състояние и контрол на протеина в дажбите. Използвани са стандартни методики за лабораторните анализи на мляко и фуражи и са спазени изискванията за контрола на продуктивността на овцете за мляко, месо и вълна. Постановката на проведените експерименти е коректна и научно обоснована.

Резултати и обсъждане: Получените резултати, анализирането и обсъждането им е оформено в 4 раздела с подраздели по породи, следвайки поставените задачи. Отражена е продуктивността на включените в изследването породи от три продуктивни направления, отчетен е ефекта от приложените методи за нехормонално и хормонално третиране на овцете с цел синхронизация

на еструса и суперовулация. Установено е влиянието на подхранването с различни фуражи и добавки върху млечността и плодовитостта на животните, съпроводено с контрол на телесното състояние и състава на протеина в дажбите.

Данните са добре онагледени в представените таблици и фигури. Анализът е компетентен и професионален, а осведомеността на автора дава възможност за извършването на сравнения с получени резултати от наши и чужди изследователи, което обогатява обсъждането. Като положително намирам краткото обобщение след всеки раздел.

Оценка на изводите и препоръките: Представени са 15 извода, които ясно отразяват резултатите от проведените научни изследвания и направените анализи. Препоръките са две на брой и логично следват от извършеното проучване и направените изводи.

Оценка на приносите: Формулирани са 6 приноса, които произтичат от проведената научноексперименталната работа и извършения анализ в дисертационния труд.

Критични бележки и препоръки: В представения дисертационен труд е направен успешен опит да се обхванат всички по-важни фактори, които оказват съществено влияние върху продуктивността и възможностите за нейното увеличаване, качеството на продукцията /мляко/ и използването на контролни показатели за телесното състояние на овцете и състава на дажбите. Научният труд е значителен по обем и има своите предимства и положителни страни. Независимо от това, откривам някои недостатъци, които си позволявам да представя на вашето внимание. Бележките ми са основно от техническо естество: в някои от разделите има доста подробна информация, която би могла да се съкрати; необходимо е известно прецизиране на използваните категории признаци и показатели, изрази, наименования на таблици; изводите са добри, но биха могли да бъдат по-прецизно формулирани; в препоръка 1 е посочено, че е удачно прилагането и на комбиниран модел за интензификация на развъдния процес с използването на двата метода – с тампони и импланти /такива проучвания са провеждани в Института и резултатите са много добри, но това не е отразено в дисертационния труд/ и др. Тези забележки не омаловажават извършената голяма по обем изследователска дейност и не оказват влияние на научната стойност на представения дисертационен труд, а по-скоро са препоръка за бъдещата научна работа на докторанта.

Личен принос на докторанта: Докторантът е представил един завършен дисертационен труд, в който се е постарал, и то успешно, да обхване влиянието на голям брой фактори, влияещи върху икономическата ефективност на производството в стада овце от специализираните породи от три продуктивни

направления. Усвоил е много методики, които е приложил в научно-изследователската си работа, показва умения за провеждане на експерименти и анализиране на получените резултати с включване на проучвания от други автори при коментара, което показва много добра осведоменост по тематиката. Успешно систематизира основните изводи от изследването и прави препоръки за практиката. Давам много добра оценка на дейността на докторанта.

Заключение:

Асистент Недка Димова Димова е извършила комплексно проучване на факторите, оказващи влияние върху повишаване продуктивността на овцете и ефективността на производството в подотрасъла. Големият обем проведени експерименти, компетентния анализ на получените резултати и вещината при тяхното систематизиране и формулиране на изводи, показват израстването ѝ като добър изследовател и надежден специалист.

Представеният дисертационен труд напълно отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ и правилника за неговото прилагане в ССА за присъждането на образователната и научна степен „Доктор“.

Изразявам убедено своята положителна оценка и си позволявам да призова почитаемото Научни жури да оцени по достойнство дисертационния труд, да гласува положително и да присъди ОНС „Доктор“ на ас. Недка Димова Димова по научна специалност „Овцевъдство и козевъдство“ в професионално направление 6.3. Животновъдство и област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина“.

20.04.2019г.
гр. Стара Загора

Изготвил становището:
/проф. д-р П. Славова/

